

ХУЛОСАИ КОМИССИЯИ ЭКСПЕРТИИ

шурои диссертатсионии 6D.KOA - 082-и назди Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» вобаста ба қабули диссертатсияи Файззода Рамазон Хурсанд дар мавзуи «Кумитаи беҳдошти меҳнат ва маишати занон ҳамчун омили таҳаввулоти иҷтимоии ҷомеаи Тоҷикистон (солҳои 1928 - 1934)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 6.1.1. – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик)

Мавзуи рисолаи номзадии унвонҷӯ Файззода Рамазон Хурсанд дар ҷаласаи Шурои олимони МДТ «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» аз 25.10.2022, №03 таҳти унвони «Фаъолияти Кумита оид ба беҳдошти меҳнат ва маишати коргарзанон ва занони кишоварз (КБММКЗ)-и назди Раёсати КИМ ҶШС Тоҷикистон дар охири солҳои 20-ум - ибтидои солҳои 30-юми асри XX)» зери роҳбарии доктори илмҳои таърих, профессор Алимов Давлаталӣ Халилович (Халилзода Давлаталӣ Халил) тасдиқ гардида буд. Мавзуи мазкур дар таърихи 28.07.2025, №2 дар Шурои диссертатсионии 6D.KOA - 082-и назди МДТ «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» Ҳимоя гардид. Аммо бо назардошти ошкор гардидани баъзе камбудӣҳо ва эродҳои комиссияи эксперти Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон диссертатсия дар таърихи 22.10.2025, № 389/бд аз Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бозхонд карда шуд.

Бо назардошти фармони мазкур ва эродҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ мавзуи рисолаи номзадии Файззода Рамазон Хурсанд аз «Фаъолияти Кумита оид ба беҳдошти меҳнат ва маишати коргарзанон ва занони кишоварз (КБММКЗ)-и назди Раёсати КИМ ҶШС Тоҷикистон дар охири солҳои 20-ум - ибтидои солҳои 30-юми асри

XX)» ба «Кумитаи беҳдошти меҳнат ва маишати занон ҳамчун омили таҳаввулоти иҷтимоии ҷомеаи Тоҷикистон (солҳои 1928 - 1934)», иваз шуда, бо қарори Шурои олимони МДТ «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав», аз нав санаи 27.01.2026, №6 тасдиқ карда шуд.

Комиссияи экспертии шурои диссертатсионии 6D.KOA - 082-и назди Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» оид ба диссертатсияи номзадии Файззода Рамазон Хурсанд дар мавзуи «Кумитаи беҳдошти меҳнат ва маишати занон ҳамчун омили таҳаввулоти иҷтимоии ҷомеаи Тоҷикистон (солҳои 1928 - 1934)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 6.1.1. – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) дар асоси қарори шурои диссертатсионии 6D.KOA - 082 аз 19.06.2026, суратмаҷлиси №1 дар ҳайати 3 нафар тасдиқ шудааст:

1. **Муҳиддинов Сайдалӣ Раҷабович** – узви шуро, доктори илмҳои таърих, профессор аз рӯйи ихтисоси ихтисоси 6. 1. 5. – Таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ – раиси комиссия;

2. **Баротов Маҳмашариф Юсуфович** – узви шуро, номзади илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 6.1.1. – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик);

3. **Алишери Амирхон** – номзади илмҳои таърих, мудири кафедраи таърихи умумии МДТ «Донишгоҳи давлатии Данғара» аз рӯйи ихтисоси 6.1.1. – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) – узви комиссия.

Комиссияи эксперти таҳқиқоти диссертатсионии Файззода Рамазон Хурсандро омӯхта, мавриди баррасӣ қарор дода ва ҳисоб мекунад, ки он кори баитмомрасидаи илмӣ - тахассусӣ буда, аз ҷониби муаллиф мустақилона ва дар сатҳи баланди илмӣ анҷом дода шудааст.

Диссертатсияи Файззода Рамазон Хурсанд ба омӯзиши масъалаи муҳими таърихи иҷтимоию иқтисодии Кумитаи беҳдошти меҳнат ва маишати занон ҳамчун омили таҳаввулоти иҷтимоии ҷомеаи Тоҷикистон

(солҳои 1928 - 1934) мавриди таҳлили илмӣ қарор гирифтааст, ки аҳаммияти илмӣ дорад.

Таҳқиқи таърихи таҳаввулотӣ иҷтимоӣ ва равандрои модернизатсияи ҷомеаи Тоҷикистон дар солҳои 20 - 30-юми асри XX яке аз самтҳои муҳимми таърихшиносии муосири ватанӣ махсуб меёбад. Ин давра дар таърихи халқи тоҷик ҳамчун марҳалаи гузариши бунёди аз сохти суннатии аграрӣ ба низомии нави иҷтимоӣ - сиёсӣ арзёбӣ гардида, бо суръати баланди дигаргунсозии сохторӣ тавсиф мешавад. Дар ин замина, омӯзиши фаъолияти ниҳодҳои махсуси давлатӣ, аз ҷумла Кумитаи беҳдошти меҳнат ва маишати занон (КБММЗ), аҳаммияти хоси илмӣ ва амалӣ пайдо мекунад.

Кумитаи беҳдошти меҳнат ва маишати занон (КБММЗ) дар низомии идоракунии давлатии он замон на танҳо ҳамчун як сохтори муқаррарии маъмурӣ, балки ҳамчун як ниҳоди стратегӣ ва омили калидии «муҳандисии иҷтимоӣ» зухур намуд. Мубрамияти ин масъала дар он зоҳир мегардад, ки Кумита вазифаи мураккаби трансформатсияи низомии суннатии ҷомеаро ба зимма дошт. Ин раванд танҳо бо ҷалби занон ба корҳои ҷамъиятӣ маҳдуд нашуда, балки ҳадафи васеътар - таҷдиди куллии шуури иҷтимоӣ, аз байн бурдани монеаҳои мазҳабӣ - патриархалӣ ва фароҳам овардани заминаҳои нави ҳуқуқиву иқтисодиро барои зани тоҷик пайгирӣ мекард.

Мазмун ва муҳтавои диссертатсия ва автореферати он ба соҳаи ихтисоси шурои диссертатсионии 6D.KOA - 082 оид ба дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илм аз рӯи ихтисоси 6.1.1. – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) мувофиқ аст.

Диссертатсияи мазкур аз ҷиҳати моҳият ва мазмун ба **шиносномаи ихтисоси 6.1.1. – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик)** мутобиқ аст.

Ҳамзамон, таҳқиқот ба талаботи феҳристи ихтисосҳое, ки аз рӯи онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дараҷа ва унвонҳои илмӣ дода мешаванд ва бо қарори раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ шудааст, мутобиқ аст.

Натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ дар 7 интишороти муаллиф инъикос ёфтаанд, ки аз онҳо 4 ададашро мақолаҳои илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил медиҳанд, 3 адади мақолаҳо дар дигар нашрияҳо ва маводҳои конференсияҳои илмӣ ба чоп расидаанд.

Миқдор ва сифати мақолаҳои дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нашр расидаи доктараб ба талаботи Низомномаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, «Низомномаи Шурои диссертатсионӣ» ва меъёрҳои «Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ» (қарори ҳукумати ҶТ аз 26.06.2023, №295) пурра ҷавобгӯ мебошад.

Аз теъдоди таълифоти доктараб бармеояд, ки **талаботи банди 35** -и «Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ» (қарори ҳукумати ҶТ аз 30.06.2021, №267, бо тағйири иловаҳо аз 26.06.2023 №295) нисбат ба наشري натиҷаҳои диссертатсия риоя гардидааст.

Ҳадафи асосии таҳқиқоти диссертатсионии муаллиф пуррасозии анъанаҳои ҳанӯз дар давраи шуравӣ ташаккулёфтаи иҷроии корҳои илмӣ дар асоси сарчашмаҳои бойгонии тамоми самтҳои ҳокимият, ҳизб, созмонҳои ҷамъиятӣ ва муассисаҳои истеҳсолӣ, ки ба масъалаҳои замон бахшида шуда, дар интишороти гуногун инъикос ёфтаанд, ташкил медиҳанд.

Эътимоднокии диссертатсия дақиқияти маълумот, кофӣ будани ҳаҷми маводи таҳқиқотӣ, коркарди натиҷаҳои таҳқиқот ва ҳаҷми интишорот ба таҳқиқи диссертатсионии мазкур асос ёфтааст. Инчунин, хулоса ва тавсияҳо дар асоси таҳлилҳои илмӣ - назариявӣ ва таҷрибавӣ мутобиқ бо натиҷагирӣҳои таҳқиқот манзур карда шудаанд, дар он зоҳир мегардад, ки дар ин рисола бори аввал дар таърихнигории ватанӣ фаъолияти Кумитаи

беҳдошти меҳнат ва маишати занон (КБММЗ) дар солҳои 1928 - 1934 ҳамчун механизми махсуси институтсионалии давлат ҷиҳати таҳаввули иҷтимоии ҷомеаи Тоҷикистон мавриди пажӯҳиши мустақил ва ҳамаҷониба қарор гирифтааст.

Хулосаҳо ва натиҷагирҳои унвонҷӯ асоснок буда, ба талабот оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия ва автореферати диссертатсияи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ аст. Автореферат мазмуну мухтавои диссертатсияро пурра инъикос менамояд.

Ҳамин тариқ, мавзӯи интиҳобкардаи унвонҷӯ мутлақо нав буда, дар ин самт ягон таҳқиқот бурда нашудааст.

Натиҷаи умумии экспертизаи комиссияи экспертӣ

Мубрамии мавзӯи таҳқиқот, навгонии илмӣ, арзишҳои амалии онро ба назар гирифта, комиссияи экспертӣ ба чунин хулоса омад, ки диссертатсияи номзоди Файззода Рамазон Хурсанд дар мавзӯи «Кумитаи беҳдошти меҳнат ва маишати занон ҳамчун омили таҳаввули иҷтимоии ҷомеаи Тоҷикистон (солҳои 1928 - 1934)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 6.1.1. – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) қори таҳқиқотии мустақилона анҷомёфта буда, ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад ва онро барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илм аз рӯйи ихтисоси 6.1.1. – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) ба Ҷимоя қабул кардан мумкин аст.

Комиссияи экспертии шӯрои диссертатсионии 6D.KOA - 082 диссертатсияи Файззода Рамазон Хурсанд дар мавзӯи «Кумитаи беҳдошти меҳнат ва маишати занон ҳамчун омили таҳаввули иҷтимоии ҷомеаи Тоҷикистон (солҳои 1928–1934)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 6.1.1. – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) таҳлил ва муҳокима намуда, дар асоси бандҳои 57 - 60-и

Низомномаи намунавӣ оид ба шурои диссертатсионӣ (Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267)

ҚАРОР МЕНАМОЯД:

1. Мавзуъ ва мазмуни диссертатсия фарогири бандҳои дахлдори шиносномаи ихтисоси 6.1.1. – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) мебошад. Диссертатсия ба самти шурои диссертатсионии 6D.KOA - 082 мувофиқ буда, дар асоси хулосаи комиссияи эксперти дар чаласаи шурои диссертатсионии 6D.KOA - 082 дар назди Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» ба ҳимоя тавсия дода шавад.

2. Дар диссертатсия нуқтаҳои илмие ба ҳимоя пешниҳод шудаанд, ки дар соҳаи таърихи ватанӣ наwgонии илмӣ махсуб меёбанд. Натиҷаҳо, хулосаҳо ва тавсияҳои муаллиф паҳлуҳои илмӣ - назарявӣ ва таҷрибавӣ мутобиқ бо натиҷагирҳои таҳқиқот манзур карда шудаанд. Рушд додани таълими фанҳои таърих ва таърихнигорӣ, ки дар ҷумҳурӣ мубрамияти он баръало эҳсос мегардад, мусоидат менамоянд.

3. Пешниҳод мегардад, ки ба ҳайси муқарризони расмӣ ба диссертатсияи мазкур муҳаққиқони зерини соҳа таъин карда шаванд: **Ҳотамов Намоз Басарович** – доктори илмҳои таърих профессор, аз рӯйи ихтисоси 6.1.1. – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) Сарҳодими илмӣи шуъбаи таърихи наwtарини Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи Аҳмади Дониши АМИТ ва **Муҳабатова Гулнора Ҳомидовна** - номзади илмҳои таърих, дотсенти кафедраи таърихи халқи тоҷики Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 6.1.1. – Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик).

4. Пешниҳод мегардад, ки ба ҳайси муассисаи тақриздиҳандаи диссертатсия Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ» тавсия дода шавад.

5. Пешниҳод мегардад, ки ба нашру паҳнкунии автореферат, гузоштани эълон оид ба ҳимоя ва гузоштани матни диссертатсия ва автореферат дар сомонаҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав», иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи эксперти:

доктори илмҳои таърих, профессор

Муҳиддинов С.Р.

Аъзои комиссияи эксперти:

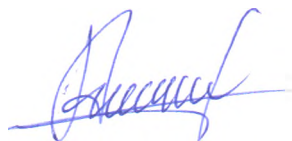
номзади илмҳои таърих

Баротов М.Ю.

Аъзои комиссияи эксперти:

номзади илмҳои таърих

Алишери А.

Имзоҳои д.и.т., Муҳиддинов С.Р, н.и.т., Баротов М.Ю, н.и.т., Алишери Амирхонро тасдиқ менамоям:

Сардори шӯъбаи кадрҳо ва корҳои
махсуси МДТ «Донишгоҳи давлатии
Бохтар ба номи Носири Хусрав»

Исҳоқзода М.М.

« 6 » 04 соли 2026